

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Înoirea unui parlament

Marea Britanie, în al cincilea an de război, a luat îndrăzneța hotărâre să facă alegeri parlamentare pe temeiul reformei electorale, votate de camera de jos în memorabila zi de 8 Decembrie 1917.

Deocamdată, asemenea lucru n'a cutezat să întreprindă nici una din țările beligerante, nici Ungaria, nici Italia, nici Franța, și nici celelalte.

Mandatul deputaților englezi expiră în Noembrie 1918. În aceeași lună, sau în Decembrie, au să se facă alegeri generale nouă.

E lezne de înțeles, ce importanță capitală vor avea nouăle alegeri, când întreg poporul englez, bărbați și femei, vor avea întâia ocazie să-și rostească cuvântul și să dea de sigur altă față corpului legiuitor, ce se numește *House of commons*.

Legea electorală dela 1917 acordă dreptul de alegere, activ și pasiv, fiecărui bărbat trecut de 21 de ani, fiecărui soldat și marinăruș trecut de 19 ani, și fiecărei femei trecute de 30 de ani. După statistica de până acum, primesc drept de vot cam șase milioane de femei.

Pe lângă toată reputația sa de stat parlamentar, Anglia prin legea sa electorală dela 1832, modificată la 1867 și 1885, nu eră țară democratică: o mare parte dintre cetățenii săi erau lipsiți de puțința de a-și manifesta voința la alegerile pentru parlament, compus din casa de sus (*House of lords*) cu 580 membri, și casa de jos (*House of commons*) cu 670 membri aleși pe șapte ani.

Aceste 670 de mandate s'au aflat

până acum în mâinile burghezimei înstărite; — micul partid al muncitorilor avea abea 44 de mandate.

După noua lege electorală, încetează *cenzul de avere* și *cenzul intelectual*. Pentru exercitarea dreptului de vot nu se cere decât domiciliare de șase luni în același loc, sau ocupație activă de șase luni într-o meserie oarecare. Astfel, lipsa totală de avere nu înăruște de aici înainte dreptul de vot în Anglia.

Listele alegătorilor se revăd în fiecare toamnă și primăvară. Pentru a înconjură mituirile alegătorilor, *statul* poartă cheltuielile anunțurilor de alegeri și ale cărașutului.

Un mare merit al legii electorale este faptul, că *cercurile electorale sunt împărțite egal*. Legea cere, ca tot după 70 mii de locuitori să fie ales un deputat, iar în Irlanda chiar după 45 mii câte un deputat, ca în modul acesta să atragă pe irlandezi (pe naționalități!) cu atât mai ales la parlamentul din Londra.

Viitoarea casă de jos se va alcătui din 707 membri. Între dânsii, alege Anglia 492, Wales 36, Scoția 74, iar Irlanda 105. (În Ungaria se planuește tocmai contrariul: în loc de a înmulți cercurile naționalităților, ele au să fie reduse).

Presa engleză a început de pe acum a-și face comentariile cu privire la viitorul parlament. Impresia cea mai răspândită este, că în apropiatele lupte electorale va câștiga în deosebi partidul *muncitorilor*, care va candida la alegeri în vreo 400 de locuri.

Premierul Lloyd George are cu toate acestea multă încredere în re-

zultatul alegerilor, — din care crede că va ieși întărit, — căci de sigur altfel nu le-ar publica, ci mai curând ar fi *prelungit* actualul parlament.

De altfel, prima greutate s'a și ivit. Guvernul englez sub presiunea opiniei publice, plănuise să concedieze pe soldații dela front pe timpul votărilor, ca să se folosească de dreptul ce li se acordă prin lege. Însă guvernul francez a protestat cu multă violență împotriva acestei măsuri, pentru motivul, că îndată ce soldații englezi de pe câmpul de luptă francez participă la alegerile de deputați, vor cere și soldații francezi dreptul de vot, — un lucru de care prim-ministrul Clémenceau se vede că are deosebite răcori.

Cum va influența înnoirea parlamentului englez asupra marilor probleme ale vremii, o va arăta viitorul cel mai de aproape.

Lucrările viitoare ale camerei ungare

Se lucrează cu mult zor în ministerele țării noastre pentru a pregăti materialul de muncă pe seama sesiunii parlamentului, ce se va întruni pe la mijlocul lui Octombrie.

Partea cea mai mare a proiectelor de lege, care au să fie prezentate în toamna aceasta, vor fi gata în curând. Și anume, sânt cu totul 21 de proiecte, despre care se crede că vor putea fi înaintate camerei în primele sale ședințe; — iar alte trei: proiectele despre autonomia romano-catolică, despre executarea articolului de lege XX din 1848, și despre statifi-

carea poliției provinciale se vor prezenta mai târziu.

Primul lucru de care se va ocupa de astă dată parlamentul, are să fie *budgetul* pentru 1919.

În ministeriul de interne se pregătesc proiectele despre împărțirea *cercurilor electorale*, despre lucrarea judecătorei electorale, și despre revizuirea legii de incompatibilitate. Proiectul reformei sanitare este terminat. Se mai lucrează la proiectele despre statificarea administrației, despre împărțirea nouă a comitatelor, despre pragmatica de serviciu a funcționarilor de stat, și despre schimbarea legii comunale.

Ministrul de agricultură întocmește cinci proiecte de lege: într'unul se vor expune principiile fundamentale în noua politică a proprietății de pământ; alte două stau în legătură cu politica de proprietate; al patrulea se ocupă cu înființarea de camere economice, și al cincilea cu afaceri veterinare.

Ministrul de comerț Szterényi are următoarele proiecte:

Despre judecătoriile industriale, despre formarea *camerelor muncitorești* și a *comitetelor* de muncitori, despre regularizarea raporturilor juridice ale funcționarilor particulari și ale angajaților în serviciul particular, despre pensiunile muncitorilor și ale angajaților particulari, despre scutul acordat muncii femeilor și copiilor, și despre înființarea *camerelor de ingineri*.

Mari schimbări, în politica internă, se pregătesc astfel pentru toamnă, — dar nu mai puțin mari vor fi probabil și schimbările în politica externă.

FOIȘOARA

Din toată lumea

Vrabia. — Sperietoarea copiilor. — Șiretenia unui câne. — Haz. — Cugetare.

Vrabia. Trăim în vremea rechiziționărilor, când plugarul nu se poate bucura deplin de rodul muncii sale. Dar ceea ce el diferitelor comisii este minimul pe lângă haraciul teribil, care-l cer vrăbiile. Un cercetător al acestor paseri «cântătoare» a făcut socoteala următoare:

O vrabie mănâncă la zi 1 dkg grâu; 10 vrăbii un kg, 100 vrăbii 10 kg. În hotarul unei comune mai mici să zicem că sânt 200-300 vrăbii, care pe zi mănâncă 20-30 de kg. Acestea în cele 60 zile cât ține secerea, treieratul, consumă 12-18 q grâu, al cărui preț maximal face 600,000 coroane.

Groznică dare, când te gândești că folosul ce-l aduc aceste păsărele este foarte mic, căci ele trăiesc mai mult cu semințe, așadar foarte puțini viermi stârpesc. Primăvara, chiar când sânt viermi din belșug, ele mănâncă mai bucuroși muguri îmbobociți, iar toamna strică și poamele ajunse în pârgă.

Fără de acest vecin lacom trebuie să

ne apărăm, dar cum: Prinzându-le cu lațul, să pregătim din ele mâncare. Italienii, când călătoresc paserile dela noi, prind priveghitori, mierle ș. a., care nu pot fi mai gustoase decât vrăbiile. De ce să nu le mâncăm, când după fiecare vrabie cruțăm 60 kg grâu, care-i cvota unei familii din 4 membri pe 2 luni. (C. I.)

Sperietoarea copiilor. Obiceiul acesta — de altfel foarte rău, — pe care unele mame și îngrijitoare îl au, de a speria copiii, pentru a-i face să tacă, cu închipuirea unor ființe imaginare grozave, este cu toate acestea foarte vechi și a bătut în toate țările și la toate popoarele.

Vechii evrei își amenințau copiii cu *Lilith*, despre care tradiția spunea că a fost creată odată cu Adam, dar a fugit dela el și s'a prefăcut în drăcoaică.

Grecii cei vechi, și mai bogați în fantazie, aveau un mare număr de astfel de gogorițe. Mai întrebuițată era sperietoarea cu *Morme*, chip de femeie în felul Meduzei cea cu șerpi în loc de plete. Apoi era *Lamia*, o vrăjitoare teribilă cu picioare de măgar, precum și ciclopul negri (uriași cu un ochi în frunte) *Argos* și *Steropes*. Aceștia sânt pomeniți și într'un imn către Diana a lui Kallimachos, în care acesta

descrie cum uriașul negru se repede în odaie, iar copiii se adăpostesc strigând, pe lângă mama lor.

Și Plutarh amintește despre două sperietori de acestea, *Arko* și *Alphito*, — dar e poate cel dintâi care scrie despre gresala mare de creștere pe care o fac cei ce uzează de asemenea mijloace de a astâmpăra copiii. Aceasta acu vre-o mie opt sute de ani.

La romani sperietoarea cea mai obișnuită era *murducus*, ce era închipuit cu o gură enormă, cu care «înghițea copiii». Adevărat, la procesii, se închipuia o figură în felul acesta, așa încât aveau destule ocazii s'o vadă și aveau, și să se încredințeze despre existența ei.

Vechii germani își amenințau copiii cu «wilde Bertha» — Berta cea sălbatică, sau cu exclamarea: «Die Drud kommt» — vine Druda (strigoaica).

Mai târziu, pe vremea războaielor cu turcii, sperietoarea era: «vine Turcul». — La ungurii din Ardeal după 1848, era sperietoarea: «vine Moțul».

Obiceiul rău de a se speria copiii se părește din ce în ce mai mult și astăzi mai există aproape numai în păturile cele mai inculte.

Șiretenia unui câne. Filosoful Leib-

nitz povestește, că într-o zi de eamnă ge-roasă se întoarse cu câinii lui de vânatoare aproape înghețat acasă. Toți câinii alergară pe lângă cuptor și se întinseră la căldură, numai unul mai bătrân, care era mai puțin sprinten, nu mai găsi loc.

Leibnitz observă cănele și se miră, cu câtă resemnare rămânea departe de locul cald. Deodată cănele se repezi la ușă și începu să latre cu furie.

Nu mai decât ceilalți câni săriră cu toții de pe lângă cuptor și începură să latre și ei.

Dar de abia săriră câinii cei tineri la ușă, cel bătrân se retrase binișor și-și alege culcușul cel mai bun la căldură.

La ușă nu era nimenea.

De prisos. Fata către părintele său: — Tată, de ce nu-mi cumperi cartea aceea: *Ce trebuie să știe o fată jună înainte d'a se căsători?*

— La ce dragă? Nu știi că viitorul tău bărbat e furnizor de război?

Cugetare. Sânt mulți, cărora nu le ajunge să le meargă lor bine, ci ar mai vrea și ca altora să le meargă rău.

Să nu se generalizeze

Pădure fără uscătură nu se poate. Dar pentru aceea pădurea tot pădure rămâne: verde și viguroasă, iar uscăturile nu se pot identifica cu masa trainică și sănătoasă.

Cum este pădurea, așa sânt și neamurile și rasele. Excepțiile, uscăturile, puținele și răcitele nu pot fi identificate cu marea majoritate a unui neam sau popor.

Intr'una din ședințele din trecute ale camerei ungare s'au adus în discuție abuzurile săvârșite pe socoteala armatei de-o samă de indivizi, evrei de confesie, și aceste fapte singuratic au servit unora din deputați ca motiv de a înfățișa într-o lumină nefavorabilă pe toți evreii din țară.

Cum însă un popor întreg nu poate fi făcut responsabil pentru faptele câtorva indivizi, așa nu poate fi făcută responsabilă o confesie întreagă pentru faptele câtorva singuratici. Contele Tisza și prim-ministrul Wekerle au ținut prin urmare să desaprobe această tendință de a descredita prin generalizare o rasă întreagă pentru faptele câtorva inși.

Așa și este corect. Este cea mai mare nedreptate ce se poate face unui popor sau unei confesii, de a-l face responsabil, de a-l înfiera, de a-l expune odiului și de a-l lovi, pentru faptele câtorva rădăciți.

Noi, românii din patrie, din fatalitate încă am avut parte să fim expuși odiului general printr-o generalizare absurdă și nedreaptă, din cauza invaziei românești și pentru păcatele câtorva rădăciți dintre noi, cari au făcut cauză comună cu dușmanul.

Fiecare popor își are proprietățile sale de rasă, bune ca și rele, mai mult sau mai puțin tipice și generale. Despre poporul românesc din patrie multe s'ar putea afirma, bune ca și rele, ca despre orșice popor; dar una la nici un caz nu i se poate reproșa ca scădere tipică: lipsa de patriotism. Martoră este istoria trecutului, că rar popor, care să țină cu atâta îndârjire la vatra și glia strămoșească ca poporul român din Ungaria. De prezent nici nu voim să mai vorbim, căci în ceea ce privește vitejia, eroismul, credința și patriotismul, dovedit în războiul actual, soldatul român nu numai că n'a stat mai pe jos de alții, dar a premers pretutindenea prin pilda vie a faptelor sale.

Doar însuș contele Tisza a fost acela, care a mărturisit în cameră, că au fost regimente românești, din Ungaria, cari au cerut în momentul invaziei românești să fie duse în contra armatei române. Se poate pretinde mai mult decât atât dela un popor?!

A face responsabili pe cei mulți de pe front pentru păcatele câtorva pârliți, rămași acasă și mai ales a arunca pradă instituțiunile și drepturile celor mulți și cinstiți drept ispășire a păcatelor câtorva rădăciți — este nu numai o mare nedreptate, ci și o mare greșală politică. Instituțiunile culturale ale românilor din patrie, biserica și școala românească, sânt proprietatea și dreptul fireesc și legal, — indiscutabil al acelor, cari reprezintă azi prin eselență un popor. Aceștia sânt cei ce și varsă sângele și și jertfesc avutul pentru scopurile mari, urmărite prin marele război de azi. Ale acestora sânt biserica și școala românească și tot ce are neamul românesc din patrie, — și nu ale celor câtorva preoți sau învățători rădăciți, cari și-au uitat de sine și de marile interese ale patriei și neamului, într'un moment de cumpănă sufletească.

Păcatele acestor câtorva preoți și învățători români nu le poate ispăși

neamul întreg, nici biserica și școala românească. Cine astfel judecă, greșește și cine perzistă în executarea acestei judecăți, săvârșește o nedreptate.

Astăzi, după trecere de doi ani dela nefericita invazie românească, când prin pacea dela București s'au restabilit relațiunile normale între patria noastră și regatul român, — cu satisfacție putem constata în opinia publică dela noi o scădere însemnată a pornirilor dușmănoase, ce se manifestaseră față de românii din patrie în primele momente, sub impresia încă proaspătă a invaziei românești.

Dacă mai sânt încă la noi în țară anumite cercuri, care cred că cele petrecute în legătură cu invazia românească se pot folosi ca pretext pentru a se lovi în neamul românesc din patrie și în instituțiile sale, — credem că vremea, care vindecă toate și purifică sufletele și luminează mințile, își va valida puterea vindecătoare și în punctul acesta.

Cine lovește și rănește pe nedrept neamul românesc din patrie, se face vinovat în cel mai înalt grad de păcatul nepatriotismului, căci atacă și amărește un membru însemnat al patriei.

Cei ce și-au ridicat cu atâta autoritate cuvântul în favorul evreilor din patrie și au desaprobat tendința nedreaptă de generalizare, — au săvârșit un act de echitate politică și morală față de evreii din patrie.

Credem însă că cele 3 milioane de români din patrie sânt un element cel puțin tot așa de însemnat pentru existența, prosperitatea și viitorul Ungariei, ca și cele câteva sute de mii de evrei.

Ni-ar plăcea deci, dacă s'ar găsi un glas tot atât de autorizat, care să osândească în fața reprezentanților țării odată pentru totdeauna în mod atât de categoric orice tendință, de a înegri și de a lovi neamul românesc din patrie pentru păcatele câtorva rădăciți. Ar fi un act nu de un deosebit eroism, ci de simplă echitate și morală politică, pe care neamul românesc din patrie îl așteaptă și-l merită prin jertfele de sânge și avere ce le aduce pentru patrie. (vm.) «G. Tr.»

Atentat împotriva lui Lenin

Capul guvernului soviet rusesc, Lenin, a căzut jertfa unui atentat în Moscova, în ziua de Vineri după amiază pe la orele 3, când ieșea dela adunarea muncitorilor dela fabrica Nicholson.

În vreme ce presidentul sfatului comisarilor, Lenin, vorbea cu două femei care îl opriseră în drum, s'au descărcat asupra lui dela spate câteva focuri, răbindu-l la brațul stâng și în umăr. Focurile au fost trase de o tinărată fată, aparținătoare clasei intelectuale.

Starea lui Lenin, transportat îndată la Kremlin, după părerea medicilor, la început n'a inspirat îngrijiri. O știre dela 2 Sept. din Londra însă vestește, că Lenin, în urma ranelor grave, a încetat din viață, Duminecă în 1 Septembrie.

Dupăce faptul s'a adus la cunoștință publică, s'a produs în Moscova o mare panică. Numeroși locuitori s'au refugiat din oraș de frica răzbunării. Guvernul sovietelor a luat măsuri de apărare și a făcut multe arestări.

Atentatoarea, o femeie teroristă, Kaplan Dorge, este deținută. Face parte din partidul socialist revoluționar.

În noul atentat dela Moscova se observă aceeași mână, care a pus la cale și asasinarea contelui Mirbach și

a mareșalului Eichhorn. Tot un «triumf» al înțelegerii.

Comisarul poporului pentru afaceri interne, Uriki, este asasinat la Petersburg în același timp cu Lenin.

Cu dispariția lui Ilici Ulianov Lenin se prăbușește un stâlp al clasei muncitorești, se amenință domnia bolșevikilor, și se primejduiește pacea dela Brest-Litovsc. — Dar un front rusesc de seamă, cam greu va mai putea fi pus în picioare în Rusia sdruncinată de furtuna războiului civil.

*

Comunicatul din 3 Septembrie al agenturii telegrafice din Petersburg, spune, că starea lui Lenin s'a îmbunătățit, și că pericolul de moarte este înlăturat.

Ministri ungari la Viena. Al. Popovich, ministrul de finanțe, baronul Szterényi dela comerț, prințul Windischgraetz dela alimentația publică și contele Aladar Zichy, ministrul pe lângă persoana Maiestății Sale, au sosit Duminecă la Viena.

În audiență a fost primit ministrul Szterényi în aceeași zi; iar Luni s'a prezentat la Maiestatea Sa și prințul Windischgraetz.

Ministrul Popovich a conferat lung timp cu ministrul de finanțe austriac, baronul Wimmer.

Marti a sosit la Viena și prim-ministrul Wekerle, și s'a prezentat în audiență la monarh.

Din Austria. Ziarul vienez *Zeit* scrie, că poziția prim-ministrului austriac Hussarek se clatină, deoarece ministrul prezident ungar Wekerle se opune cu toată puterea împotriva planurilor federalistice ale lui Hussarek.

Alte ziare din Viena publică declarațiile lui Hussarek, care tăgăduiește că ar avea planuri de federalizare în Austria.

Știrile războiului

Frontul de atac al mareșalului Foch s'a întins, în câteva săptămâni, pe o lățime de peste o sută de chilometri. Germanii, atât la Bapaume-Peronne, cât și în Flandra, și-au retras în mod considerabil frontul, dar în același timp l-au și scurtat.

Englezii năzuiesc spre Cambrai, iar francezii spre Laon și La Fère, pe aripile acestea se dau lupte înverșunate, cari cer jertfe de oameni și de material, cum nu s'au mai pomenit niciodată în istoria războaielor. De sine înțeles, că pierderile mai mari sânt pe partea celor ce pornesc atacurile.

După comunicatul oficial din 3 Septembrie, nici în Albania, nici la frontul italian nu s'au petrecut întâmplări deosebite.

Pe frontul apusean se dau atacuri engleze între Scarpe și Somme. Iar între Oise și Aisne s'au desfășurat în ziua aceasta, după cel mai violent foc de tunuri, atacuri franceze.

Reforma învățământului în România

În camera română s'a luat în discuție proiectul ministrului cultelor despre reforma învățământului primar.

Cuvântarea ministrului S. Mehedinți

Este lucru cunoscut că, după toate furtunile mari, după toate acele calamități sociale care s'au abătut în decursul istoriei asupra omenirii, națiunile s'au întors, fără nici o excepțiune, către școală.

Dacă unele națiuni au continuat să reziste, este pentru că școala le pregătise din timp pentru aceasta; dacă ele în genere, s'au arătat așa cum sânt, este numai pentru că așa a fost pregătită încă din germen, prin educația pe care noi am înfăptuit-o viitorului cetățean în școala primară, în cea secundară apoi, și în sfârșit la universitate.

Cum poate să pretindă cineva că tinerii studenți în drept să iasă magistrați întregi, când ei văd pe profesorii lor lipsind de la cursuri, încasând salarii fără să dea pe la datorie?

D-l *Patrașcanu*: Să interveniți și acolo, d-le ministru.

D-l *Mehedinți*: Fiți siguri că voi interveni. Universitatea este răspândirea luminii și a culturii, ea face oamenii, ea crează pe cetățeni. Aș compara-o cu o casă

a Apelor: dacă bazinul e curat, curge în oraș apă curată și sănătoasă; dacă bazinul e plin de murdărie, apa va fi infectată și poporația se va îmbolnăvi.

Trebuie să cercetăm dar, în primul rând, starea actuală a învățământului nostru superior și inferior. Iată de ce prima reformă anunțată în mesagiul regal a fost reforma învățământului. Cu îngăduința dv., voi veni chiar în toamna aceasta, cu o serie de măsuri care să cheme pe toți la datorie. (Aplauze.) Vă reamintesc, că șeful guvernului a spus încă din primele zile ale venirii la putere, că sub ocărmuirea d-sale, — lungă, scurtă, nu importă, — greutatea sarcinilor va apăsa deopotrivă și pe cei mai mari, ca și pe cei mici, (Aplauze), și pe cei de sus, ca și pe cei de jos. (Aplauze prelungite.)

Reforma de sus în jos, nu de jos în sus

În ce mă privește, voi face la minister ca legea să se resimtă, și ea să nu existe numai pentru învățători. Toți, deopotrivă, trebuie să se supună ei. (Aplauze.) La din contră, voi lua măsurile cele mai severe și n'am să stau mult pe gânduri de unde să încep. Scările trebuie măturate de sus în jos, — orce bună gospodină știe aceasta, — nu de jos în sus. (Vii aplauze, strigăte de: bravo!)

Voi face astfel, ca să nu se mai audă cazuri ca acela, extraordinar, al unui profesor de universitate și rector în același timp, care declară ministrului său în parlament, că nu-și face cursurile.

Dar, pentru a forma învățământul, nu putem începe cu universitatea. Trebuie să ne ducem jos: la temelii instrucțiunii, care este școala primară.

Reforma școlii primare

Cu învățământul poporului am început; așa dar, vreau să ajungem și noi odată să avem o școală primară reală și practică, pe care sper să o completăm, când mijloacele ni-o vor permite, cu o școală de gospodărie model.

Până atunci, avem de realizat cea de-a doua treaptă a învățământului popular, și va mărturisesc că mă surprinde cum de nu s'au găsit oameni, cari s'o realizeze până azi. E lacuna cea mai primejdioasă din aparatul nostru social.

Până acum se făcea acest lucru straniu: Statul avea aerul să arete că duce muntele la Mahomet, pe copii de școală adică, la școlile secundare de prin orașe, când mult mai ușor ar fi fost să se ducă Mahomet la munte, cum de altfel este și logic. S'ar părea că e comic, d-lor; dar lucrul este, din nefericire, afară din cale de tragic.

O anchetă care s'a făcut în 1907, într'un seminar, după grozava furtună ce se abătuse asupra noastră, a dovedit că clădirea noastră socială e minată, și stă să explodeze. Mai mult încă: din acea anchetă se putea trage concluzia, că a fost minată inadins.

Am convingere că dacă un străin, — un suedez de pildă, ar veni în țara noastră și ne-ar vizita cu deamănuntul satele, ar pleca spunându-și că de bună seamă, guvernele au conspirat la însuși ființa poporului nostru. (Aplauze.)

Evident, popoarele se razimă pe forța lor numerică. Întâi număr, desime de populație sănătoasă, și apoi restul. Dar asta nu-i de ajuns. Ca să poată răzbi prin furtunile soartei, un popor trebuie să-și păstreze neschimbată pecetea individualității sale. Această pecete e: limba, portul, obiceiurile, și ele nu pot fi întărite decât printr'un învățământ public rural, cât mai conștient, cât mai intensiv. A asigura ființa morală a poporului e problema cea dintâi, pe care și-o pune statul, și grija cea dintâi a sistemului de legiferări.

Ce s'a făcut la noi pentru popor? În ce privește ființa fizică, vom avea prilejul să vedem aceasta mai pe larg, când ne vom ocupa de reforma agrară. Dar din punct de vedere moral, toți, absolut toți, cu știință sau fără știință, cu voe, sau fără voe, am contribuit la derăpănarea ființei poporului nostru. Știți ce limbă se vorbește astăzi la sate. Cine a fost prin primăriile rurale, a putut să constate personal, că se ciripește acolo o limbă, căreia i-aș putea spune o adevărată patologie.

Ce am făcut pentru țărani

Dar costumele țăranilor noștri? În trecut, femeile și fetele române se îndeletniceau cu lucrul; ele erau un creier viu în veșnică funcțiune și procreare, o inteligență sănătoasă și inventivă. Costumele naționale al unui popor nu este o fantazie, d-lor, cum s'a spus, ci e creația lui ieșită din munca lui; și când cineva îl părăsește și pleacă steagul, el abandonează un întreg trecut și o mândrie, pe care n'o va mai putea cuceri. (Aplauze.)

Odată cu portul, poporul nostru și-a pierdut și datinele; când un țăran scade

la nivelul unui uvrier agricol, el devine dușman oricărui bun străin, animal flămând foarte primejdios. Acest animal flămând a ridicat și în țara noastră pumnul, de câte ori, și dv. cunoașteți rezultatele.

Și ce-am făcut, ca să înlăturăm această transformare? Nimic. L-am lăsat între prăvălia de manufactură sau de băuturi și gazetă, să se sbată și să moară pe patul acestei maculaturii politico-literare cu care era hrănit. A devenit astfel un popor satelit. Și întrebarea este cine l-a făcut așa? Ce fel de școală a fost aceasta, care l-a lăsat în voia intemperțiilor sociale, ca să ajungă azi elementul problematic al amenințării primului venit? (Aplauze).

De vină a fost lipsa de pricepere a însuși fundamentului educației noastre naționale. Prin constituția dela 66, i s'a dat gratuitatea și obligativitatea instrucțiunii, și generația de atunci, — atât de metodică, — a avut naivitatea să creadă că l-a dat de-ajuns. L-am luat dela sate și l-am dus la orașe în școli-căzărni, cu confort și utilități moderne, și l-am înapoiat la sate ca să le lumineze! Am făcut cu el ceea ce făceau turcii cu copiii de creștini: îi luau, îi înglobau în corpul ienicerilor, ca apoi să-i întorcă împotriva creștinătății. Iată cum am înțeles noi împășparea și menținerea idealului vieții rurale (Aplauze).

Seminarele normale

De aceea am socotit, că trebuie să facem din săteni, nu niște desgustați de viață, ci niște luptători pregătiți. Așa s'a ajuns la ideea seminarului normal.

Voi îngrijii ca problema religioasă să capete atențiunea cuvenită. (Aplauze). Cât despre profesori, ei vor fi recrutați cu ajutorul seminariilor normale superioare.

Vedeți dar, că este o mică reformă a vieții rurale, aceasta pe care o întreprindem, este o frumoasă concentrare de puteri asupra unui punct unic, și înlăturarea acelei opere de cerneală și hârtie, care ne-a dominat până acum. (Aplauze).

Se dă astfel cea mai înaltă satisfacție ambițiilor unui rural. Până acum o selecție crudă se făcea, prin școală, în dauna sateilor; de azi încolo noi le lăsam macii cei frumoși, ca să le împodobească mai departe.

Un popor se ridică sau scade, după cum știe să se folosească de însușirile sale firești. Acelea ale neamului nostru au fost plugăria îndărătnică. Aceasta este scăparea noastră. Să o reluăm cu toată puterea și lucrând, veșnic să ne admire eazăș; iar elementele etorogene din interior să se isbească de dansa ca de ascuțișul unei săbii. (Vii și prelungi aplauze, ovațiuni).

Două condiții, așa dar: *pământ și învățătură*. Nu e numai chestia de patriotism, e și o chestiune de elementară prudență, aceasta. Dacă granițele ni s'au îngustat, să ne lărgim inimile! După săptămâna patimilor, să facem să vie și săptămâna luminată! (Aplauze frenetice).

Iată darul, pe care partidul conservator îl face țării. Era și firesc, de altfel, ca noi să-i facem acest dar, întrucât noi sântem legați prin definiție de poporul nostru.

Am îndeplinit o operă dureroasă. Să săvârșim acum una creatoare, care să vindece rănilor provocate de acea asociație de politicieni orientali, la care vițiile epocii fanariote ajunseseră la cel mai înalt grad. (Aplauze).

Marele Maiorescu spunea: «Te ucide gândul!» iar pe ușa casei sale scrisese: «Biruit-a gândul!» Să biruească și în cugetul nostru ideea justă, că degeaba dăm țărânelui pământ *fără învățătură*, cum degeaba este dacă-i dăm învățătură *fără pământ*! Făcând astfel, vom împlini o operă de nivel al celeia a lui Cuza și Cogălniceanu, iar partidul conservator va câștiga un credit, pe care nu l-a avut nici un partid până azi, căci el a fost acela care a dat parlamentul îspășirii și al speranțelor noastre pentru viitor. (Aplauze prelungite).

Mai, mulți deputați cer și camera admite, ca discursul d-lui Mehediniț să fie publicat și afișat în toate comunele rurale.

Contribuiri pe seama «Asociațiunii»

V

Urmăm mai departe cu înregistrarea contribuțiilor benevole pe seama «Asociațiunii» și a instituțiilor ei, intrate la casa centrală din 9 lunie încoace, exprimând marimonoșilor contribuiții cea mai calduroasă mulțumită.

A. Institute de credit:

1. «Mărgineana», Poiana . . . K 120—
2. «Creditul», Zernești . . . » 50—
3. «Vulturul», Tășnad . . . » 20—

Suma: K 190—

Contribuiri anterioare: „ 16,500—

Impreună: K 16,690—

B. Particulari:

1. Nicolau Togan, protopop, Sibiu K 50—
2. Simeon Butiri, preot, Valea-neagră » 50—
3. Virgil Nistor, preot militar, Rahó, (din prilejul trist al împlinirii alor 3 ani dela moartea fratelui său Dionisie, căzut pe câmpul de luptă) » 40—
4. Dr. Nestor Oprean, avocat, Sân-Miclăușul-mare . . . » 50—
5. Dr. Lucian Borcia, avocat, Sibiu » 200—
6. Francisc Cosma, Pir (Selaj) p., Brașov » 100—
7. Petru Pop, jude de trib. I. p., Brașov » 30—
8. Demetriu Balanescu, proprietar, Biserica-albă, pe lângă întregirea puțin obicinuită la noi a taxei de membru fondator al Asociațiunii de K 400 cu K 800— la oaltă K 1,200— și pe lângă K 100— ce a mai dăruit pentru ajutorarea Asociațiunii, acum încă . . . » 200—
9. Leon Bancu, funcționar de bancă, Năsăud » 20—
10. Ioan Dăian, preot, Sângătin . . . » 100—
11. Gregoriu Bozacu, propr., Velcheriul de Câmpie . . . » 100—
12. Petru Ghejiu, Târnava (Reșița) » 100—
13. Despărțământul «Tășnad» al Asociațiunii » 50—

Suma: K 1,090—

Contribuiri anterioare: „ 23,132-50

Impreună: K 24,222-50

Sibiu, 26 August 1918.

VI

Dela 26—31 August au mai intrat următoarele contribuiri benevole pe seama «Asociațiunii» și instituțiilor ei, pentru cari exprimăm marimonoșilor contribuiții cea mai calduroasă mulțumită.

A. Institute de credit și alte instituții:

1. Comunitatea de avere în Caransebeș K 1000—
2. «Sebeșana», cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș » 200—
3. «Severineana», societate comercială pe acții în Caransebeș » 200—
4. «Banca populară» în Caransebeș » 50—
5. Karánsebesi új takarékpénztár » 20—
6. Biserica gr. or. română în Caransebeș » 30—
7. «Câmpiana», inst. de credit, Mocii » 500—

Suma: K 2,000—

Contribuiri anterioare: „ 16,690—

Impreună: K 18,690—

B. Particulari: (Din Caransebeș și jur.)

1. Dr. Miron E. Cristea, episcop K 100—
2. Filaret Musta, arhimandrit . . . » 100—
3. Dr. Nicolae Ionescu, . . . » 200—
4. Andrei Ghidiu, protopop . . . » 100—
5. Iuliu Vuia, inv. dir pens. . . » 30—
6. Dr. George Labonțiu, adv. . . » 50—
7. Dr. I. Tr. Badescu, . . . » 25—
8. Dr. Vasile Loichiță, profesor . . » 10—
9. Antoniu Sequens, profesor . . » 10—
10. Dr. D. Cioloca, profesor . . » 5—
11. Nicolae Marin, . . . » 20—
12. Dr. Petru Barbu, . . . » 10—
13. Petru Loga, contabil . . . » 10—
14. Florea Bozgan, adv. . . » 10—
15. Dr. Cornel Cornean, secr. consistorial . . . » 10—
16. Ioan Hango, . . . » 10—
17. Aurel Doboșan, senator orășenesc . . . » 20—
18. Inády György, . . . » 10—
19. Dr. Petru Florian, senator orășenesc . . . » 20—
20. Alexandru Curiaș, . . . » 10—
21. Nistor Stoichescu, . . . » 20—
22. Constantin Căltiun, jun. . . » 20—
23. Teodor Dragomir, . . . » 20—
24. Dr. Hegyesi Benő, . . . » 20—
25. Dr. Valeriu Meda, . . . » 20—
26. Dimitrie Sgavardia, . . . » 10—
27. Dr. I. I. Olariu, . . . » 10—
28. Dușan Pavlovici, . . . » 10—
29. Iefta Biju, . . . » 10—
30. Aurel Moaca, ases. consis. » 20—
31. Nicolae Sporea, econom. » 10—
32. Constantin Burdia, . . . » 100—
33. Karl Schwab, . . . » 20—
34. Elena Biju, . . . » 5—
35. Dimitrie Beuca, . . . » 5—
36. Donner Ienóné, . . . » 10—
37. Scevola, . . . » 5—
38. Petru Lepa, comerc. . . » 20—
39. Dimitrie Răbăgia, econom. » 5—
40. Alexandru Buțiu, . . . » 10—
41. George Neamțu, . . . » 10—
42. George Buru, preot . . . » 10—

43. Nestor Miculescu, . . . » 5—
44. Petru Barbulovici, . . . » 10—
45. Sinesiu Bistreaș, preot . . . » 10—
46. Vasile Păica, preot . . . » 10—
47. Ioan Popoviciu, preot. . . » 10—
48. Ioan Grozavescu, preot . . » 10—
49. Pavel Șandru, preot . . . » 10—
50. Vasile Popoviciu, preot . . » 10—
51. Pavel Magdescu, preot . . » 10—
52. Eulalia Oprea, . . . » 10—
53. Iliana Popoviciu, . . . » 5—
54. Teodor Muntean, preot . . » 5—
55. Ștefan Jian, . . . » 10—
56. Ladislau Dăncs, . . . » 10—
57. Dimitrie Borlovan, econom. » 4—
58. Cineva » 1—

Suma: K 1,260—

Contribuiri anterioare: „ 24,222-50

Impreună: K 25,482-50

Sibiu, 31 August 1918.

Biroul «Asociațiunii»

Știrile zilei

Secretar mitropolitan. Trecând veteranul secretar mitropolitan Nicolae Zigre la pensiune, Consistorul mitropolitan, întrunit Luni în 2 Septembrie n. în ședință plenară ordinară, a ales cu unanimitate de voturi nou secretar mitropolitan în persoana distinsului jurist și temeinic cunoscător al organizației noastre bisericesti-școlare: **Dr. Gheorghe Popa**, judecător la tabla din Oradea-mare.

Alegerea aceasta, atât de norocoasă din toate punctele de vedere, deșteaptă cele mai bune nădejdi privitoare la prosperarea bisericii vii și la progresarea instituțiilor bisericesti școlare din mitropolie.

Colonelul Victor Rusu. În *Neues Pester Journal* din 25 August se face istoricul faptelor de arme ale generalului Pflanzer-Baltin, care conduce operațiunile pe frontul albanez. Intre episoadele înșirate în acest articol de laudă la adresa armatei și eroilor de sub comanda acestui iscusit general, cetim următoarele: Victor Rusu, una dintre cele mai legendare figuri ale războiului universal, este azi colonel de honvezi și comandant al unui atare regiment. Pe timpul luptelor din Bucovina și Carpați, sub comanda generalului Pflanzer-Baltin, el era numai sublocotenent. În fruntea cetei sale de voinici, aleși din gloțiș unguri (?), statura sa măreață oferea o apariție cuceritoare. Într-o zi Victor Rusu se întoarse din liniile dușmane îmbrăcat în haine de țărăn rus și ne puse pe masă un placat rusec.

La întrebarea noastră, că ce conține acel placat ne istorisi el, că s'a strecurat până la sediul unei diviziuni de infanterie rusească, unde erau afișate astfel de plcate. De acolo a luat un placat, din cauză că textul acestuia îl privea foarte de aproape pe el. Prin placat se oferea o sumă foarte însemnată în aur aceluia, care va aduce pe sublocotenentul Victor Rusu viu sau mort în mâinile diviziunii rusești. Această dorință a comandai rusești din fericire nu s'a îndeplinit. G. T.

O vizită plăcută. Ni se comunică:

Magnificența sa di *Schöpp*, vice-comite al comitatului nostru, în ziua de 29 August n. a. c. a aflat de bine a vizita comuna noastră Boița și a se întreține ore întregi cu fruntașii noștri în modul cel mai afabil cu privire la măsurile necesare ce sânt a se lua în această comună spre înlăturarea unei administrații comunale potrivite cu spiritul timpului de azi, cu legile țării și cu interesele poporului.

Sfaturile și instrucțiunile Magnificenței sale, împărțite în baza principiului dreptății cu atâta căldură și dragoste, au fost primite cu o deosebită bucurie din partea reprezentanței comunale întrunit în ședință cu această ocazie. În timpul petrecerii sale în comuna noastră, Magnificența sa a fost viu aclamat din partea poporului. — Boița, 30 August 1918. n.

Nou țar al Rusiei. O telegramă din Helsingfors cu data 2 Sept. c. anunță, că englezii au candidat la tronul fostului țar pe marele duce **Dimitrie Pavlovici**, care luptă cu trupele din Rusia ale înțelegerii.

Averea familiei exțarului. Banca poporului rusească (mai înainte banca imperială) a pregătit inventar despre depunerile ce le are familia fostului țar. Depunerile întrec suma de 42 milioane de ruble. Exțarul a avut o depunere de 900.000 ruble, țarevna 1 milion, țareviciul 1 milion și ju-

mătate, marea ducesă Olga peste 3 milioane.

Bolșevicii împotriva instrucției religioase. În temeiul unui ordin al bolșevicilor, în viitor toate localurile școlare, care au servit până acum ca biserici, capele și locuri de rugăciune, vor fi întrebuițate numai pentru scopuri instructive și educative. Banii cari până acum erau întrebuințați pentru acoperirea cheltuielilor împreună cu susținerea bisericilor, capelilor și caselor de rugăciuni ale școalelor vor fi de acum înainte folosiți pentru școale.

America și Ucraina. Biroul de presă ucrainean a primit informația, că guvernul american nu peste mult va recunoaște independența Ucrainei.

† Dr. Alexandru Chereștes, avocat în Deș, după lungi suferințe, împărțit cu sfintele taine ale muribunzilor a încetat din viață Vineri în 30 August 1918 la orele 3 din noapte în anul al 66-lea al etății și al 39-lea al fericitei sale căsătorii. Remășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă Duminecă în 1 Septembrie n. la orele 1½ d. a. în cimiterul gr-cat. din Deș. Fie-i țărina ușoară și amintirea în veci binecuvântată!

Promoție. Dl **Victor Jula** din Crăciunești s'a promovat zilele acestea doctor în medicină la universitatea din Budapesta.

Post de pretore. Pentru ocuparea postului de pretore vacant al municipiului comitatului Sibiu, se publică concurs. Cererile sânt a se înainta până la 25 Septembrie n. a. c. la domnul comite suprem comitatens, însoțite de documentele prevăzute în art. de lege I din 1883.

† Ioan Bucur, din Oltșăcădate, tatăl medicului din Rășinar Dr. Ioan Bucur, a încetat din viață în etate de 70 de ani, în 27 August n. 1918 la 6 ore p. m. În morământarea i s'a făcut în 29 August la 2 ore p. m. în cimiterul comunal din Oltșăcădate. Odihnească în pace!

Cărțile nouă pentru faină și pâne. Magistratul sibian anunță, că pe timpul până la 15 Februar 1919 se împart în sala magistratului cărțile nouă de faină și pâne pe seama locuitorilor din orașul nostru. Împărțirea se face, ca și până acum, în ordinea alfabetică a numirii străzilor, începând de *Joi* în 5 Septembrie până *Miercuri* în 11 Septembrie între orele 8-12 înainte de amiază și 3-6 d. a. Cărțile numite, înainte de a fi date la prăvălii, trebuie semnate de proprietarul casei.

Post de notar. Pentru postul de notar devenit vacant în comuna **Aciliu**, din cercul pretorial al Săliștei, se publică concurs.

Reflecții își vor înainta cererile de concurs la primpretorul Săliștei până în 15 Septembrie a. c.

Jurământul la căsătoriile reformatilor. Preoții reformați din Oradea mare au ținut zilele acestea o conferință, în care între altele s'au ocupat cu chestiunea jurământului la căsătorie și au enunțat, că istoria bisericii nu reformate află de necesar jurământul. În străinătate cei ce se cunună nu pun nici un jurământ separat. E destul decă preotul reformat binecuvântă legătura, iar părechea ce se cunună, face promisiunea că va păstra credința. Conferința a decis a se interveni, ca din cărțile liturgice reformate să fie înlăturată formula jurământului.

Contribuiri pentru sanator. În scopul clădirii sanatorului pentru tuberculoși în răstimpul dela 22—28 August din contribuiri benevole a intrat suma de 9 cor. 56 fil. Direcțiunea mulțumeste pentru aceste daruri. Contribuiri se primesc și în viitor la cassa de asigurare a muncitorilor din cercul sibian, Piața Zeughof, 5 și 6.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Joi, în 5 Septembrie: *Dreptul inimii*, dramă în 2 acte, cu *Henny Porten*.

Vineri și Sâmbătă: Film interesant cu *Erna Morena*.

La fiecare din reprezentații se dau frumoase suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara

Poșta redacției

Dlui A. M. în Sz. Când se vor liniști vremile, veți putea reveni asupra lucrului. De astă dată, cum ați observat, merge greu.

Nr. 231/1918 prot.

(210) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. I Gălgău, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat a venitelor preoțești.

Concurenții au a-și așterne rugățile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, indicat mai sus, și a se prezenta, — cu observarea dispozițiilor regulamentului parohial, — în vre-o Duminică ori sărbătoare la biserica parohială spre a cânta, predica și eventual a liturgisi.

Deș, la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. român al tractului Deș, în conțelegere cu comitetul parohial.

Teodor Herman,
protopop.

Nr. 421/918

(211) 2—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa III Carburar, (Kővárfűred) din protopresbiteratul Cetății-de-peatră, pe lângă nepu-tinciosul paroh Ioan Ciocoș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt jumătate din venitele din parohie, satorite în coala B de congruă.

Concurenții să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și pe lângă observarea restricțiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în biserica din Carburar spre a se afirma ca concurenți.

Lăpușul-unguresc (Magyarlápös), la 2/15 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Cetatea-de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 284/1918

(212) 2—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II Halchiu, protopresbiteratul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite cu documentele prescise la subsemnatul oficiu în termenul arătat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică, cu prealabila încunoștințare a subscrisului, spre a oficia, cânta, sau predica.

Brașov, la 20 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial.

V. Sfetea,
adm. prot.

Nr. 285/1918

(213) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Almașul mare-Suseni, devenită vacantă prin moartea parohului Ștefan Onea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post, sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă, având văduva fostului paroh drept la jumătate din ele, până la împlinirea anului dela moartea soțului ei.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare să se înainteze la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar reflectanții, cu știrea protopopului, să se prezinte la biserică în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Geoagiu (Algyógy), la 30 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 250/1918

(214) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Poșaga-de-jos, din protopresbiteratul Lupșa, devenită vacantă în urma răposării parohului Vasile Rușdea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat; cu restricția însă a §-lui 26 din regul. pentru parohii, care asigură venitul de jumătate din parohie pe timp de un an văduvei preotese și orfanilor minori ai parohului.

Cererile de concurs, provăzute cu toate documentele prescise, sânt a se înainta în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții, — cu reșervele din § 33 al regulamentului, — se pot prezenta și în comună pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), la 9 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Lupșa, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan,
protopop.

Nr. 408/1918 prototp.

(204) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățator sau învățătoare la școala confesională ort. română din Zernești se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest se vor plăti de către epitropia parohială conform dispozițiilor art. de lege XVI. din 1913; gradațiile personale le vor primi după anii serviți la această școală.

Cvartir va avea noul ales în edificiul școlar; lemnele de foc trebuincioase în natură; relut de grădină 20 coroane; va fi îndatorat a forma cor bisericesc și a conduce regulat copiii la biserică în Dumineci și sărbători.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite cu toate documentele de lipsă oficiului protopresbiteral ort. rom. din Zernești în termenul sus. indicat, și li se dă voie a se prezenta și în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Zernești, din ședința comitetului parohial, ținută la 29/11 Iulie 1918.

Ioan Dan m. p., Ștefan Garoiu m. p.,
președinte. notat.

Văzut:

Zernești, în 3 August 1918.

Ioan Dan,
adm. prot., prot. on.

Nr. 479/918 protop.

(206) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de învățator la școala confesională gr. or. rom. din Șulumberg protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. 1200 cor. salar fundamental plătit în rate lunare anticipative din repartție dela popor.
2. Locuință în natură în edificiul școlii.
3. 5 stângeni de lemne de foc, aduse în curtea școlii, socotite în 150 cor.
4. Grădina, prescisa de lege, în natură.

5. Gradațiunile legale, socotite dela data funcționării la școala noastră.

Învățătorul ales este obligat, pe lângă instruirea elevilor de toate zilele și de repetiție, a prevedea în Dumineci și sărbători cu elevii cântările liturgice în biserică, a ținea catehizație cu tinerimea și a forma cu ea cor, pentru care va fi deosebit remunerat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugățile instruite conform legii în vigoare oficiului protopresbiteral în Agnita în termenul sus. indicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Șulumberg, din ședința comitetului parohial, ținută la 6/19 August 1918.

Emil Păcală, Ioan Știrbețiu,
paroh preș. notat.

Văzut:

J. Muntean,
protopop.

Ad. Nr. pp. 600/1918.

(208) 2—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa II. Călian, prin aceasta se publică concurs repetiț cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sânt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul prescise, iar concurenții, — cu observarea dispozițiilor din Regulamentul pentru parohii, — sânt poțiti a se prezenta la biserică, în vre-o Duminică sau sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 4 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Taliu Roșescu,
protopop.

Nr. 85/1918.

(209) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățătoare la școala confesională rom. din Balșa, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreunate următoarele beneficii:

- a) salar fundamental dela parohie 100 coroane;
- b) relut de cvartir 240 coroane;
- c) relut de grădină 20 coroane;
- d) restul de salar dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII, se va asmena pe baza documentelor învățătoarei care va fi aleasă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă. Se cere ca învățătoarea să poseadă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salarului dela stat. — Să propună lucrul de mără dela clasa II în sus.

Reflectantele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscute.

Cererile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiteral ort. român din Geoagiu—Algyógy, în termiul deschis. Balșa, 5/18 August 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

N. Todea m. p., N. Nan m. p.,
președinte. notat.

Nr. 294/1918. Vidi:

Ioan Popovici,
protopop.

Nr. 722/1918.

(205) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școalele noastre confesionale din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. Bărâi, cu salar de 1200 cor. solvite în rate 3 lunare anticipative din granarul bisericii, cvartir în edificiul școlii și grădină de legume.

2. Bedăciu, cu salar de 1000 cor. dela popor, cvartir liber în edificiul școlii, 20 cor. relut pentru grădină și eventuala întregire dela stat.

3. Buteno, cu salar de 1200 cor., din care 800 cor. dela popor și 400 cor. dela stat, cvartir liber în edificiul școlii și grădină de legume, 2 stângeni de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ.

4. Rogojel, 800 cor. dela popor, 200 cor. dela Veneratul Consistor, cvartir liber în edificiul școlii cu grădină de legume și lemne de foc.

5. Sebeșul—mare, al doilea post de învățator, cu salar de 300 cor. dela popor, 300 cor. ajutor dela Veneratul Consistor, iar restul dela stat, relut de cvartir pentru învățătorul căsătorit 200 cor., pentru necăsătorit 50 cor. și 20 cor. relut de grădină.

Petițiunile de concurs, instruite cu documentele prescise, să se înainteze subsemnatului în termenul sus. indicat.

Cluj, la 7 August 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Taliu Roșescu,
protopop.

Nr. 124/1918

(216) 2—3

Concurs repetiț

Pentru ocuparea catedrelor vacante la școalele centrale rom. gr.-or. din Brașov se publică concurs cu termen până la 31 August st. v. 1918.

a) La gimnaziu și școala reală

sânt libere următoarele catedre:

1. Română-Maghiară.
2. Română-Germană.
3. Istorie-Latină.
4. Franceză-Germană.

La catedrele de limbi se admite și altă combinațiune.

b) La școala comercială

1. Matematică-Aritmetică comercială-Fizică.

Concurenții vor înainta petițiile la Eforia școlară însoțite de următoarele documente:

1. Carte de botez, care să dovedească că și de prezent sânt români de religia gr.-or.
2. Atestat de moralitate și conduită politică.
3. Certificat medical, că sânt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor supune intru toate legilor și dispozițiilor forurilor noastre bisericești și școlare și regulamentelor în vigoare prezente și viitoare și se obligă a propune la orice școală de sub administrațiunea Eforiei.

5. La concursurile de profesori gimnaziali vor alătura diploma de profesori cerută de art. de lege XXX din 1883, sau cel puțin certificat despre examenul fundamental.

6. La concursul pentru școala comercială se va alătura certificat de calificățiune, conform regulamentului ministerial emis cu ordinul Nr. 44001 din 20 Aug. 1895 sau altă calificățiune corăspunzătoare.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sânt:

Pentru profesori 2400 cor. salar fundamental, adausuri cvinvenale de câte 200 cor. și indemnizarea de cvartir după normele statului, dela care va mai primi și întregire de salar corăspunzătoare și la timpul său penziune.

Remunerațiunea profesorilor suplinitori se hotărăște special din caz în caz.

Eventuale dorințe ale concurenților pot fi luate în considerare numai dacă sânt arătate în petițiunea de concurs.

Brașov, la 15/28 August 1918.

Dr. Eugen Mețianu, **Arseniu Vlaicu,**
prezident. secretar.

Nr. 515/1918.

(201) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III. Soharu, protopresbiteratul Abrudului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererile de concurs, instruite conform legilor din vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții cu prealabila încuviințare a subsemnatului, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Abrud, 16 Iulie 1918.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Abrudului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu,
protopop.

**D-TA
ESTI
' ULTIMUL
OM!**

care nu știe, că pudra-Diana și crema-Diana sânt cele mai bune mijloace pentru îngrijirea pielii și a frumuseței.

Doză de probă 3—K
Doză mare . . 6—K

De vânzare pretutindeni!